

Ali je gozdarska politika res zavirala razvoj gozda in kmetijstva?

V zadnjem času je vedno več očitkov gozdarjem, da so v vsem povojnem obdobju zavirali razvoj kmetij in gozdov. Tak očitek zasledimo tudi v prispevku »Črnovrški kmetj zahtevajo več poštenja« (Naša komuna 17. 4. 1990). Prispevek je sicer objavljen s skoraj dvomesečno zamudo, najbrž ne po krivdi pisca, saj je bil obravnavani zbor kmetov že 22. februarja 1990. Tudi v prispevku »Za hribovskega kmeta je vedno težko« (Kmečki glas 18. april 1990) zasledimo razmišljanja kmeta Trobec Franca: »Gozdarska politika je ves povojni čas zatiskala oči pred resnico«. Novinarju ni mogoče zamisliti, če piše o problemih gozdarstva kot glanem krivcu za vse težave, ki konkretno tarejo črnovrške kmete. Tako je bila »vroča« vsebina razprave na omenjenem zboru v Črmem vrhu 22. februarja letos. Razumljivo je tudi razpoloženje kmetov, ki jih tarejo vse mogoče težave, gospodarska problematika pa jim je poleg kmetijske, najbližja. V vsem pa je prisotna nemoč tako kmetov, kot gozdarjev, ki so vpeti v okvirje veljavnega Zakona o gozdovih.

Nimam namena analizirati in opravičevati stanja, v katerega je prišlo tudi gozdarstvo. Želel pa bi iztrgati pozabi dejavnost gozdarstva, ko je bilo potrebno v tem, dejansko povojnem času, zgraditi prometnico do naselij in posameznih kmetij, ko se je do nekaterih prišlo lahko samo peš. Sicer pa v tistih časih na teh območjih ni bilo ne traktorjev in ne osebnih avtomobilov.

Ne glede na to v kakšni obliki je bilo gozdarstvo organizirano, so gozdarji na polhograjskem območju po 1956 letu gradili prometnice »in mostove« na lastno iniciativo in na pobudo ter soudeležbo krajanov, tako v materialnem pogledu, kot z neposrednim delom, ki danes ne služijo samo gozdarjem, pač pa tudi v kmetijske namene, predvsem pa za prevoz krajanov na delovna mesta.

Teh prometnic niso gradile Kmetijske zadruge, niti občina, čeprav je tak podatek v že omenjenem prispevku »Za hribovskega kmeta je vedno težko«.

Navajam le skope podatke, saj bi bila podrobna predstavitev preobširna. Na območju krajevne skupnosti Črni vrh so bile zgrajene in

rekonstruirane poti in ceste vse od Petačevega grabna do Črnega vrha, pa preko Pasje ravni in Ogrinovega v Potrebuževo in Jernejčkov graben ter povezava Koširjevo — Osredek — Logar, v skupni dolžini 25 km.

V pogrski krajevni skupnosti so gozdarji gradili cesto Škandrov graben — Žulova dolina — Veliki vrh pa Pristava — Ravnik — Senica ter v Kozjeki in na Beže pa Bezenico in Katarino — Belo, v dolžini 23 km.

Na območju horjuljske krajevne skupnosti so zgradili ali pa rekonstruirali cesto Mala voda — Grda dolina — Lešnjakovo — Korena — Rožnik (Proča) pa Šentjošt — Potok — Pil — Samotarica. Zgrajena je bila tudi edina gozdna cesta na tem območju po desnem bregu Male vode, v dolžini 4 km.

Za odvoz lesa iz gozdov v omočju KS Dobrova je bila rekonstruirana cesta Ostrožnik in na Ravniku.

Tudi cesto v Radno so prvi usposobili za kamionski prevoz gozdarji. Kar lepe dolžine!

Za vsa izvršena dela, razen za gozdno cesto Mala voda, ni nobene dokumentacije. So le pričevanja tistih, ki so pri teh delih prelivali svoj znoj. Žal so nekatere ceste danes v izredno slabem stanju, saj ni tistih, (niti sredstev), ki bi zagotavljali redno vzdrževanje.

Ker smo večkrat slišali tudi očitke, da sredstva za biološka vlaganja (gozdni sklad) niso bila porabljena v namene, za katere so bila zbrana, naj posredujemo podatek zadnjega desetletja za obravnavano območje. V tem obdobju je bilo posejano 418.000 sadik in opravljena nega na 1.781 ha. Podatki so zbrani na podlagi evidence po gozdnogospodarskih načrtih gozdnogospodarskih enot.

V prikazu niso zajete gozdne vlake, ki so bile zgrajene iz sredstev za vzdrževanje gozdnih komunikacij in sredstev TOK-a Ljubljane. Prikazana tudi niso sredstva, s katerimi so gozdarji pogozdili strme pašnike in košnice. Letno je bilo posejano 40.000 do 70.000 sadik.

Na koncu tega prispevka — samo v razmislje:

Vsak sistemski zakon je odraz politike nekega obdobja. Tak pa je tudi sedaj veljavni Zakon o gozdovih.

VLADO PODLOGAR

2. JUNJA BODO GALJEVČANI PROSLAVILI SVOJE USPEHE

Ne, smrdeli pa ne bomo!

Tako nekako so rekli Galjevcani, ko so se lansko leto lotili svoje edine avenije.

Vsa ta divja povojna leta, ko si je vsak moral le sam pomagati, kot je vedel in znal, ko ni bilo nikjer nikogar v tej naši obljubljeni deželi, ki bi vsaj s prstom pokazal kje in kako naj se gradijo naselja, ulice in druga infrastruktura, se je kot mnogokje gradila tudi sedanja Galjevica. Sprva so se kar tja v en dan, brez načrtov, ljudje zavihneli na to razmeroma poceni zemljišče in si gradili svoja bivališča. A priden in umni Slovenec vedno misli tudi na svoj zunanji izgled. Hiše so postavljali v vrste s pravšnim razmakom tako, da zapoznelim urbanistom ni bilo težko vrisati še stavbo Krajevne skupnosti in še nekaj manj pomembnih stvari. To pa je tudi vse, kar so takrat storili v prvem mahu ti novoseleci. Ko pa se je obnovila Jurčkova cesta, ko se je dogradila Rakovniška četrta, pa je postala cesta skozi Galjevico druga povezovalna smer med mestom in Rakovnikom. Tudi stanovanjci z Melikove, Ulice borcev za severno mejo, Stare Galjevice, nazadnje pa še povsem novi krajevni iz naselja Martina Krpana so vse pogosteje uporabljali makadamsko Galjevico za svojo bližnjico v mesto. Življenje na Galjevici je postalo nevzdržno.

Ob sušnih dneh se je po naselju valil zadržljiv prah, začeljen še s smrdljivo odplako iz odprtga kanala ob cesti. Splet so se sestali samorastniški Galjevčani. Tokrat je šlo zares, bolje rečeno za

biti ali ne biti. Zavihali so rokave in segli v svoje, pretežno delavske žepe. Nekaj denarja so zbežali še iz družbenih blagajin in v letu dni popolnoma prenovili Galjevico tako, da se le ta lahko primerja z najbolj sodobnimi ulicami v Ljubljani, saj imajo v cestnem telesu vgrajeno zaprto fekalno odplako, meteorno vodo, vodovodno instalacijo, električni kabel visoke napetosti in še plinovod. Tudi na »komodni« pločnik niso pozabili. Prav zadnje dni maja tega leta bo vse to nared. Galjevica bo končno dobila tudi asfaltno prevleko.

Ker bo to dejanje za kraj velikega pomena, smo sklenili uspeh proslaviti s prijetno vrtno veselico, ki bo v Domu krajanov, dne 2. junija s pričetkom ob 15. uri. Pozno v noč se bomo vrteli ob dobri glasbi ansambla Praprotnik. Točili bomo dobro, prav za to priridevite nabavljeno vino iz kleti v Goriških brdih. Nudili bomo svinjske dobrote, pečene v krušni peči, pa še in še. Tudi nekaj kulturnega programa smo pripravili. Vse to počenjamo ljubiteljsko brez pohlepa po dobičku, saj bodo cene na ravni dobre in skrbne gospodinjic.

Cenjeni občani, vljudno ste vabljeni! Naj nazadnje omenim naše nadaljnje plane. Še to leto bomo začeli s prenavljanjem komunalnih vodov in asfaltiranjem naslednjih ulic: Šercerjeva, Saussenska, Goluhova in ul. Marka Štajmarja. Za ta dela imamo zbranega že precej svojega denarja in potrebnega materiala.

CIRIL BORŠTNAR

Suhe pipe so zahtevale dovoz vode

Dolgotrajna suša v letošnji zimi je v naši občini povzročila nemalo težav zaradi pomanjkanja pitne vode. V prvih treh mesecih letošnjega leta je bilo treba preskrbeti z dovozom vode v cisternah ali prečrpavanjem 147 gospodinjstev na različnih koncih občine.

V krajevni skupnosti Pijava Gorica je bilo tako treba preskrbeti z vodo vaščane v Smrjenah, Gradišcu, Dreniku in Vrhu — skupno s 701 kubičnim metrom pitne vode. V krajevni skupnosti Turjak so ostali brez vode v Velikem Ločniku in v Čatežu. Potrebovali so je 240 kubičnih metrov. V krajevni skupnosti Rob so ostali brez vode v zaselkih Krvava peč, Centi, Osredek in Veliki Osolnik. Dobili so 210 kubičnih metrov vode. V KS Golo — Zapotok, v zaselek Rogatec, je bilo treba pripeljati 55 kubičnih metrov vode, v KS Horjul pa v zaselke Korena, Samotarica in Vrzenec prečrpati 1770 kubičnih metrov vode. V KS Ig so ostali brez vode v Sarskem in je dobili 10 kubičnih metrov, v KS Polhov Gradec pa je bilo treba v zaselke Setnik, Srednji vrh ter v vodovodni rezervoar Dvor v Polhovem Gradcu pripeljati 107 kubičnih metrov vode. Skupni strošek za preskrbo s pitno vodo je znašal nekaj več kot 30.000 dinarjev.

Podatki o prevozi in prečrpavanjih pitne vode pa nas obenem opozarjajo na to, kje bo treba, kar najhitreje se bo dalo, skušati poskrbeti za pitno vodo tako, da je ne bi zmanjkalo ob vsaki malo večji suši — čeprav vemo, kako je gradnja vodovodov draga.

Zavrtnjena odločba za Polikem

Tako je v zadnjih dneh marca sklenil republiški komite za varstvo okolja in urejanja prostora. Zavrnil je torej zahtevo, ki jo je vložil investitor DO Polikem TOZD Chemo — Proizvodno distribucijski center kemije v ustanavljanju, za izdajo lokacijskega dovoljenja za gradnjo prve faze izgradnje tega centra v industrijski coni VP 1/2 na Rudniku.

Kot je znano, je omenjeni republiški komite za odločbo z dne 17. maja 1988 odpravil vsa lokacijska dovoljenja, ki jih je DO Polikem izdal občinski upravni organ. Komite je namreč ugotovil, da občinski upravni organ za izdajo lokacijskega dovoljenja je nato odločal omenjeni republiški komite na podlagi vloge investitorja, ki jo je leta kasneje v zvezi z zahtevami na lokacijski obravnavi še dopolnjeval z lokacijsko dokumentacijo. Ob presoji lokacijske dokumentacije — naša se na I. fazo izgradnje PTD Centra kemije in zazidalnega načrta, je republiški komite ugotovil, da obravnavana lokacijska dokumentacija ni skladna s tem zazidalnim načrtom.

Neskladnosti se nanašajo na spremembo zazidalne situacije, spremembe funkcionalnih in oblikovskih rešitev posameznih objektov in naprav, delno pa tudi na prometne in komunalne naprave, hkrati pa bi takšna sprememba 1. faze povzročila spremembo realizacije naslednjih faz. Med nes-

kladnostmi izstopajo: a) povečane površine namenjene cisterenskemu skladiščenju na račun površin namenjenih pokriti embalaži, le-ta je zato locirano severneje in sega na površine, ki so bile z zazidalnim načrtom določene kot rezervat — zelene površine, mehanična delavnica je locirana v bližini stanovanjskih objektov (z zanj določenim načrtom je bilo locirano v osrednji del), smer in trasa priključka prevoza industrijskega tira je spreminjena, tudi kotlovnica je locirana drugače kot je bilo zamišljeno, razlike so v objektih zajemanja požarne vode, ni predvidenih začasnih objektov in bazena za meotrolizacijo odpadnih voda, v okviru zunanje ureditve je spreminjena lokacija parkirnišča.

Skratka ralike med sprejetim zazidalnim načrtom in prdloženo lokacijsko dokumentacijo so precejšnje. Polikem zdaj nima odločbe o izdaji lokacijskega dovoljenja, ima pa možnost pritožbe na Vrhovno sodišče.

Težko je napovedati razplet nadaljnjih dogajanj, ki pa bodo nedvomno še dalj časa predmet razprave pa tudi ukrepanja. Škoda je že sedaj precejšnja, tako materialna kot moralna. Skoraj nerazumljivo pa ostaja dejstvo, da je za »odkritja« teh neskladij preteklo toliko časa, prav tako da tudi dejstvo, da Polikem ob zamrznjeni in izjemno dragi investiciji ne pretresajo finančne težave!

Z BREZOVICE

Burno o hidromelioracijah

Začetek hidromelioracijskih del na več hektarh zemljišč na Brezovici je brezovske kmete spravil na noge. Tik pred začetkom spomladanske setve in sajenja so namreč izvajalci del počez čez njive skopali jarek, da bi zemljo osušili z načrtovanim zaprtim drenažnim sistemom. Kmetje pa so proti.

Na spornih zemljiščih je bila še nedavno tega v dolgoročnih razvojnih načrtih Ljubljane predvidena velika stanovanjska soseska, vendar je viški občini uspelo to zemljo ohraniti za kmetijsko obdelavo. To je bilo mogoče narediti le tako, da je bil za ta zemljišča narejen načrt za izboljšanje zemlje. Zdjaj pa se je tudi tu ustavilo.

Kmetje, predstavniki občine, Kmetijske zadruge Vič, predstavniki Kmečke zveze, liberalcev, Zelenih — vsi so se zbrali skupaj, da bi skušali rešiti problem. Kmetje zadruge in občini namreč očitajo, da so bila dela začeta še pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja in predno se je imela krajevna skupnost priložnost na izdano gradbeno dovoljenje pritožiti. Kmetje so namreč proti posegu in se zavzemajo za to, da bi z denarjem, zagotovljenim za načrtovano hidromelioracijo, očistili obstoječe jarke, ki naj bi odvajali vodo iz barjanske zemlje. Pripravljalcem načrtov očitajo nestrokovnost in pravijo, da sami svojo zemljo najbolje poznajo in vedo, kaj je zanje najboljšje. Kmetom so pritegnili tudi predstavniki Kmečke

zveze in Zelenih, ki pravijo, da je treba kmete, ki že desetletja obdelujejo sporno zemljo, poslušati in upoštevati njihovo znanje in zahteve. Predstavniki liberalne stranke so bili na javni razpravi oziroma na zboru krajanov, kmetov zmernejši. Zavzeli so se za obnovev vsega postopka, predvsem pa za to, da bi morali biti ljudje z načrtovanimi posegi temeljiteje seznanjeni. To, da so (menda ne vsi) podpisali, da se s posegom strinjajo, ni dovolj. Vsi, ki so poseg pripravljali, bi se morali skupaj z ljudmi vvesti enkrat, dvakrat ali trikrat, kolikor bi bilo pač potrebno. Časi, ko je občina in politika delala po svoje, so minili. Za vsako stvar, posebno pa za poseg, ki bi letos marsikateremu brezovskemu kmetu odjedel dobišen del pridelka, če že ne vsega, pa to velja še posebej.

Ne nazadnje bi se bilo treba z ljudmi dogovoriti tudi o povrnitvi škode, ki bi jo zaradi melioracijskih del utrpeli, na vsak način pa bi morali ljudje vedeti, da z melioracijo nihče ne bi izgubil niti koščka svoje lastne ali najemne zemlje.

Očitno je, da je strah pred jemanjem zemlje v ljudeh še kako prisoten. Glede na vse povojne reforme in arondacije je to razumljivo. Očitno pa je tudi, da ljudje strokovnjakom tudi tu niso pripravljeni ničesar verjeti. Naj ostane, kot je. Še to zemljo smo bili zadovoljni do zdaj, pa bomo še naprej, pravijo.

PREDSTAVLJAMO VAM NAŠ KRAJ:

DRENİK

Kako do novega vodovoda?

Vasica je značilna za pijavogoriško hribovje: redke razsejane hiše, med katerimi se prepleta sadno drevje in njive, kroginkrog, tja gor do Smrjena ali še dlje do Vina, pa se košatijo bregovi in gmajne, ki dajejo vasi pravcati hribovski videz.

Pravijo, da je pod Drenikom obilo dreva. Od tod tudi ime kraja — Drenik. Tudi krajanji sami že od nekdanj veljajo za čvrste kot dren, saj so kljub svoji majhnosti (premorejo le 12 hiš, če odštejemo 12 vikendov) svojčas premoški svojega kovača, čevljarja in še mlinarja povrhu, zdaj pa že dolga leta hodijo na delo v Ljubljano.

Složnost se živi na vasi. Takole so Dreničani strnili skupaj svoje moči pri gradnji betonske gnojnišne ograde.

Premalo vode

Drenik, ki sicer sodi pod okrilje KS Pijava Gorica, se najbrž ne bi ustavljal pri vsega dvanajstih hišnih številkah, ko ne bi kmetijsko zemljišče zaščitili pred nadaljno pozidavo. Prav za to črno-

graditelji le počasi in po polževo prihajajo do legalizacij svojih gradenj.

Še več preglastic pa imajo Dreničani z vodo. Vas ima sicer lasten vodovod in, kot pravijo, čisto, neoporečno vodo, toda ta je zavoljo pre-majhnega izvira premalo.

»V poletnih sušnih obdobjih nam mora vodo žal še vedno dovažati gasilsko društvo iz Pijave Gorice,« opozarja na problem vsestranski vaški delavec Slavko Perme. »Zdjaj že nekaj časa čakamo na nov vodovod iz Pijave Gorice. Projekti so menda že nared, a zavlačujejo posamezni lastniki parcel, zato bo treba problem najbrž reševati tudi po pravni poti. Novo vodovodno omrežje naj bi imele skupno zajetje pod Pijavo Gorico, zato bo treba vodo za Denik prečrpavati. Seveda bomo pri gradnji vodovoda pomagali tudi krajanji sami.«

»Hribovci« brez kmetov

Čeprav je Drenik odmaknjen le kak kilometer in pol od Pijave Gorice, vaščane že od nekdanj radi zbadajo, češ da so »hribovci«. K temu najbrž največ pripomore izrazito hribovska lega njihove vasi, nekaj pa gotovo tudi krajevna cesta, ki je še vedno brez asfalta (le-ta pelje samo do vasi). Pravega kmeta pa po čudni ironiji naključja v vasi nimajo niti enega samega. Kot pravi Slavko Perme, KS priporoča Dreničanom naj se sami angažirajo za asfalt, toda spričo maloštevilnosti bi bil to

Vsem turističnim društvom in krajevnim skupnostim!

Ljubljanska turistična zveza tokrat že četrtrič razpisuje akcijo videza in urenjenosti bivalnega okolja.

Akcija dobiva vse širše razsežnosti in tudi skrb za varstvo okolja postaja vse bolj del nas in našega vsakdanjika. Predvsem želimo obogatiti kulturo našega bivanja v mestu in njegovem zaledju, ocvetličiti okna, urediti okolico delovnih organizacij, šol in še marsikaj.

Zato smatramo, da je prav, da akcijo nadaljujemo in vodimo skupaj z vami.

Zelimo torej, da naš današnji razpis sprejmete kot pričetek akcije videza in urenjenosti bivalnega okolja, ki bo potekalo vse do 1. oktobra. Ob zaključku akcije bomo tudi letos trem najzaslužnejšim v vsaki občini podelili priznanja, seveda pa je priporočljivo, da priznanja za najlepše urejeno hišo, domačijo, ali ulico podelite tudi vi, v vaši sredini.

Ljubljanska turistična zveza